

Порадництво й консультування як пропозиція Церкви для сімей

ІРИНА МАКСИМЕНКО

20 ЛЮТОГО 2019

Людина, яка відчула покликання присвячувати час сімейному порадництву або консультуванню, на практиці майже завжди перш за все вчиться слухати. Адже приходять різні люди з різними потребами, питаннями й історіями – природними і зрозумілими або дуже заплутаними, часом неочікуваними та складними. Але всі вони мають відвагу привідкрити завісу свого приватного життя, аби не лише просити допомоги в труднощах, а й навчатися чогось нового.

Фото: Annie Spratt

Служителя поради (консультанта) об'єднує з клієнтом (особою, яка звернулася по допомогу або супровід) бажання знайти дорогу до істини в кожній конкретній ситуації. Це може бути потреба в навчанні, у добрій пораді чи в розпізнанні ситуацій із подружнього, родинного загалом або суто особистого життя, виховання дітей тощо. Буває непросто, особливо коли певна проблема вже реально існує і треба терміново допомагати клієнтові долати її. Так чи інакше, консультант покликаний у кожному випадку йти в напрямку, що підтримає вибір святості людського буття, коли це тільки можливо – єдності подружжя, завжди – блага сімейної спільноти.

Хто, чому і до кого стукає у двері поради

Останнім часом різні люди (не лише парафіяни, до речі, і не тільки особи, що свідомо практикують християнське життя) дедалі частіше наслідують звертатися до фахових осіб при парафіях, здатних у першу чергу вислухати їх у потребі, порадишити щось суттєве, надати

супровід. У присутності дорадника або консультанта (який, звісно, зберігає таємницю розмови) набагато легше спробувати відрізнити хороший вихід із ситуації від гірших варіантів, поміркувати про те, що можна зробити, як і з якими наслідками, і самостійно обрати правильний шлях. Порадні належить до сімейного душпастирства також тому, що її представники – як богопосвячені особи, священики, так і миряни-фахівці – покликані служити ближнім не лише безпосередньою діяльністю, а й прикладом християнського життя й особистої зрілості.

Порадні й сімейні консультаційні центри працюють не лише з кризовими ситуаціями. Їхня робота, зокрема, спрямована на те, щоб допомогти нареченим підготуватися до дня вінчання й до гідного подружнього і сімейного життя. Порадні – місце плекання подружньої й сімейної любові, а також діяльного визнання гідності кожної людини від зачаття до природної смерті. Тут часто обговорюють – в умовах конфіденційності – практичні питання подружньо-сімейного життя, відповідального батьківства й особливої підтримки у скрутних ситуаціях.

Загалом у стінах сімейних порадень можна зустріти священиків, представників і представниць монаших орденів та конгрегацій, а також мирян, які отримали спеціальну освіту та християнську формацію. Це інструктори з методів природного розпізнавання плідності, лікарі, психологи, юристи, соціальні працівники, педагоги. Якщо потрібного особі працівника з певною підготовкою в порадні бракує, консультанти мають докласти відповідних зусиль, аби знайти його й так сприяти кваліфікованій допомозі.

Кризові часи сприяють змінам

Звичайна робота (чи радше служіння) сімейного консультанта доволі часто стосується супроводу кризових подружжів задля збереження єдності. Коли раптом бракує взаємної поваги, порозуміння, щирості, подружній човник може потрапити в бурю. Подружжя міцніє, коли «воскресають» взаємна вдячність і терпеливість, чоловік і дружина допомагають одне одному розвиватися, а повага й вияви любові знову гостюють у домі. Служитель порадні сприяє цьому, а також звертає увагу пари на дітей та їхню особливу потребу в якісному й щирому спілкуванні у важкі хвилини. Криза – час змін, але в цей період треба особливо нагадувати про те, що в сім'ї не може бути місця будь-якому насиллю й травмуванню – чи психологічному, чи фізичному. А якщо щось подібне вже сталося, у порадні приходять на допомогу, аби батьки змогли поступово зцілити взаємини з дітьми.

Особливий вид консультування – зцілення після зради. Воно потребує тактовної уваги,

душпастирського супроводу й повного «перезавантаження» стосунків. По суті, йдеться про пропозицію мужності, адже таким парам часто потрібно починати все від самого початку. Чи завжди криза, навіть такого масштабу, має бути чимось трагічним? Не обов'язково: іноді це виявляється плідний і важливий час для оновлення. Якщо, звісно, обидві сторони хочуть поставитися до ситуації конструктивно й можна говорити про взаємне пробачення: доволі часто до зради так чи інакше мають причетність обоє, як би боляче це не звучало для особи, яку зрадили.

У випадку, коли вже йдеться про розлучення і є підозри, що насправді шлюб може бути недійсний, треба зрозуміти обставини, які передували таїнству. Це справа церковного суду. Але сімейний консультант може бути особою, яка підкаже, що варто звернутися до Церкви з цим питанням. Наприклад, примус, вагітність як умова і єдина причина для одруження, незрілість у серйозній сфері (що робить когось одного чи обох нездатними до досягнення й виконання подружніх обов'язків), патологічна залежність від батьків, приховані чи явні розлади (манії, залежності, хвороби) чи інші проблеми справді ставлять питання: а чи дійсний цей шлюб? Адже подружжя укладають для блага чоловіка й жінки, а також для того, аби вони разом могли приймати й виховувати потомство. Якщо певні серйозні обставини перешкоджають цьому ще від часу, коли пара не була одруженою, то дійсність подружнього зв'язку як таїнства справді потрібно дослідити.

Є й інша непроста тема – супровід осіб у посттравматичних станах. Це ті, хто переживає трагедію втрати рідної або близької людини, особливо дитини, має наслідки перебування на території військового конфлікту, отримав важку фізичну або психологічну травму тощо. Вагоме місце тут посідають жінки, які перебувають у процесі зцілення, бо колись із різних причин (або не усвідомлюючи до кінця, що роблять) пішли на аборт – самі чи з примусу рідних. У кожній такій ситуації необхідний комплексний супровід, у якому в жодному разі не йтиметься про осуд, тільки про розуміння. За потреби його можуть водночас надавати кілька осіб: не лише консультант, а й лікар, психолог, священник. Часто вдається досягти доволі вагомих результатів і допомогти людині знову повірити в себе, в інших, а часом – коли травму супроводжує криза віри – і в Бога.

Від виховання до формування покликання

Святий Йоган Павло II в документі «Familiaris Consortio» («Сімейна спільнота») вказує, що християнська сім'я є першою спільнотою, покликаною проголошувати Євангеліє людині впродовж її зростання. За допомогою поступового виховання й катехизації сім'я має довести

людину до повної людської та християнської зрілості. Саме тому особи, які готуються до служіння сім'ям, ґрунтовно розглядають питання християнського виховання та катехизації, а також пізнають основи теологічних знань, зокрема – богословської антропології, тобто науки про людину.

Ці знання допомагають не лише якісно супроводжувати подружжя як осіб, покликаних до батьківства й до християнського виховання дітей. Вони важливі передусім у підготовці пар до подружжя. Наречені або закохані, які лише роблять вибір щодо шлюбу, за зрілого підходу до справи не бояться звертатися в пораду. Трапляється, що майбутнє подружжя (один або хтось один) не вірить у нерозривність шлюбу й подружню вірність як таку, бо ще з дитинства зранене прикладом батьків. Також важливо надати індивідуальне поглиблене консультування парі, одна особа в якій не католик, тільки шукає свій духовний шлях або вважає себе невіруючою. Адже людині з іншими поглядами не так уже й просто зрозуміти віру, особливо якщо йдеться про життя в реальному подружжі за межами першої закоханості.

Інша поширена останнім часом ситуація – коли в пораду приходять пари, які заново чи вперше хочуть навчитися розуміння християнського подружнього життя після років перебування у так званих вільних стосунках. Добре, коли йдеться про зрілу постанову, гірше, якщо на початку це лише «данина красивому обряду», яким через незнання можна вважати вінчання. Але мудрий супровід служителя поради в кожній ситуації може допомогти парі свідомо обрати найвідповідніший для неї підхід до подружнього життя.

Формація до служіння

Щодо питань сім'ї та шлюбу багато непростих питань є й у самих консультантів – як у неодружених, так і в одружених. Без розуміння того, чим є дар безумовної Божої любові, що таке справжня християнська свобода, як трактувати життя й негаразди людини у світлі Божого Провидіння (адже головне покликання людини – радше єдність із Ним, аніж суцільні успіхи), справді можна зайти в глухий кут.

Аби підготуватися до служіння в поради, особа має отримати тривекторну формацію: особисту, теологічну та професійну. Пройти шлях від розуміння власного християнського покликання через теологічні знання (з акцентом на богослов'я подружжя і сім'ї) аж до методів служіння окремим особам, нареченим, подружжям і родинам у ситуаціях різної складності. Сім'ї можуть потребувати різноманітних знань, надто ті, які мають особливе покликання: усиновлення чи удочеріння, піклування про дітей з інвалідністю. Не всі подружжя в кризі

зрештою зберігають єдність – у такому випадку теж потрібно допомогти в тому, у чому можна допомогти. Є безліч ситуацій, де не пасує жоден шаблон, а працює лише вмiла комбiнацiя знань, зрiлостi й вiдкритостi до Божої мудростi.

Сьогодні сімейні поради є далеко не в кожній парафії чи християнській спільноті. Можна сподіватися, що молоді покоління сформованих і зрілих християн поступово виправлять цю ситуацію. Адже без власного прикладу християнського життя таке служіння в Церкві може мати занадто багато труднощів і перешкод.

ІРИНА МАКСИМЕНКО

20 ЛЮТОГО 2019

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in
/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php on line **284**